

Fàbrica de Vila-seca

Sant Vicenç de Torelló

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Ctra. BV-5626, km. 2

Coordenades:

Latitud: 42.05905
Longitud: 2.25485
UTM Est (X): 438345
UTM Nord (Y): 4656601

Classificació

Número de fitxa 08265 - 76
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani
Segle XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: 8468602DG3586N0001BL
Fitxes associades:
[Colònia Vila-seca](#)
Autoria de la fitxa Antoni Rodríguez Fernández / Marta Lloret Blackburn
Data de registre de la fitxa: dt., 01/07/1997 - 02:00

Descripció

La fàbrica està situada a l'extrem de migdia de la colònia de Vila-seca. Originalment, la construcció estava formulada com a dues fàbriques diferents, de marcada simetria, que van ser unificades posteriorment. És un

edifici aïllat de planta rectangular de notables dimensions. Consta de planta baixa, dos pisos i golfes i té la coberta a dos vessants amb el carener paral·lel a la façana. Les quatre façanes s'obren amb obertures d'arc rebaixat emmarcades amb ceràmica, que es distribueixen formant eixos simètrics. A la façana principal i posterior, orientades a llevant i ponent respectivament, hi ha adossat un cos quadrangular de mateixa alçada i característiques que el principal. Entorn de les façanes laterals també s'observen diversos cossos adossats, alguns dels quals afegits o reformats amb posterioritat. El parament dels murs és de maçoneria, on destaquen els acabaments ceràmics de les obertures i cornises, a més dels carreus escairats de les cantonades.

Història

L'any 1863 es va autoritzar a Josep Callís i Puigrubí, del mas Callís d'Orís, a aprofitar un salt d'aigua en terme de Sant Vicenç i un altre en terme d'Orís. En el primer indret, hi havia un mas conegut com a Can Vilaseca, que va acabar donant nom a la colònia industrial que s'hi havia d'implantar. L'any 1873, Callís cedeix el dret dels salts a Ferran Almeda i Viñuales, Francesc J. Sindreu i Esparo, Rafel Puget i Terradas i a Pere Almeda i Viñas. El segon dels salts, situat en terme d'Orís, es vendria l'any 1893 i seria l'origen de las Nuevas Hilaturas del Ter, S.A. de Borgonyà. Entre els anys 1874 i 1882 es van començar a construir a Vila-seca els edificis industrials i els habitatges dels obrers, a més de la resclosa i el canal del riu Ter que abastia la fàbrica d'energia hidràulica. Uns anys més tard, l'any 1881, es construïa l'església de la colònia, dedicada a l'advocació de la Sagrada Família. L'any 1879, les dues empreses van sol·licitar el reconeixement de la colònia i que se li donés un estatus jurídic i fiscal. La colònia va començar la seva activitat a principi del 1880, tot i que fins al març del 1883 no consta el primer lloguer d'un habitatge. Des del començament, la colònia es dividia en dues parts; hi havia dues fàbriques (un mateix edifici dividit en dues parts), dues cases dels amos i els habitatges dels treballadors pertanyien a uns o altres. D'una banda, la primera fàbrica va passar a mans de Joan Vila, tot i que poc més tard la va adquirir Frederic Marçet, després que el primer no pogués sufragar el deute que tenia amb el segon. D'altra banda, la segona era dirigida pel soci fundador Pere Almeda. Ben aviat, vers l'any 1887, es van haver de construir dos pisos més per allotjar als treballadors. La dissolució de l'empresa Almeda, Sindreu i Cia es va dissoldre l'any 1913, i poc després es van arrendar les instal·lacions a la societat Almeda, Alamany i Cia. L'any 1932, la societat Almeda, Alamany i Cia adquiria la totalitat de la fàbrica, quedant així unificada la colònia. L'any 1948 es va construir l'edifici del carrer Vila-seca, número 5, que va habilitar-se com a escola de les nenes. Abans d'això, l'escola es trobava a la plaça del costat de l'església, quedant a partir d'aleshores destinada als nens. La colònia va créixer de manera molt sostinguda durant els anys següents. La crisi del sector tèxtil de la dècada de 1970 va suposar que el sistema de la colònia quedés obsolet, ja que es va reduir la mà d'obra i la millora de comunicacions feia innecessari viure al costat de la fàbrica. A la dècada de 1990, la majoria dels habitatges estaven buits i quedaven pocs treballadors a la fàbrica. El desenvolupament d'un Pla Especial de Reforma Interior va permetre una remodelació de la colònia i la recuperació dels seus espais emblemàtics.

Bibliografia

COLLELLDEMONT, P. (1994). "Osona Nord", Les Guies: El 9 Nou. Girona: Edicions Periòdiques de les Comarques, DL.

DIVERSOS AUTORS (2005). Inventari del Patrimoni vinculat als usos de l'aigua. Consorci Alba-Ter.

MASFERRER, D. (1983). Vilaseca, cent anys d'història. Torelló: Comissió de Festes de la Colònia Vilaseca.

VINYES, J. (2003). "La rehabilitació de Vila-seca: passat i futur d'una colònia tèxtil del Ter", Nous usos per a antics espais industrials. Girona: Universitat de Girona.

